

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ПРО УМОВИ ПРОЖИВАННЯ ТА В'ЇЗДУ В ЧЕХІЮ

Війна на Україні змусила багато людей шукати безпеку за кордоном. Держава Чеської Республіки вжila ряд заходів, щоб допомогти Україні та її громадянам, які втікають перед війною. Пропонуємо відповіді на найчастіші запитання щодо в'їзду та перебування українців в Чехії.

INFORMACE PRO OBČANY UKRAJINY O PODMÍNKÁCH POBYTU A VSTUPU DO ČR

Na Ukrajině zuří válka. Vláda České republiky přijala několik opatření za účelem pomoci Ukrajině a jejím občanům utíkajícím před válkou. Nabízíme odpovědi na nejčastější otázky, které se týkají vstupu a pobytu Ukrajinců na území ČR.

Доромога Українцям: інформація для громадян України про умови в'їзду та проживання на території Чехії

Поширюйте цю статтю, щоб дійшла до тих, кому вона найбільше потрібна. Дякуємо!

Що потрібно громадянинові України, щоб в'їхати в Чехію?

Для в'їзду в Чехію потрібен лише звичайний закордонний паспорт. В Чехії тимчасово скасували обов'язок ідентифікуватися за допомогою біометричного паспорту. Якщо ви їдете з дітьми, вам потрібно їх свідоцтво про народження або паспорт.

Чехія не вимагає підтвердження вакцинації проти Covid-19, або підтвердження негативного PCR тесту.

Чехія не може гарантувати, що такий же режим буде діяти на зовнішніх кордонах Шенгенської зони. Однак, згідно з доступною інформацією, Польща і Словаччина дозволяють в'їзд громадянам України за таких самих умов.

Після прибууття в чехію

Станом на вівторок, 22 березня 2022 року, візи з метою тимчасового захисту надаються громадянам України та членам їх сімей, які прибувають у зв'язку зі збройним конфліктом в Україні.

Для реєстрації громадян України, які прибувають до Чеської Республіки через збройний конфлікт в Україні, створено **Регіональні центри допомоги Україні (KACPU)**. Їх список та іншу інформацію можна знайти [тут](#).

Центри надають наступні послуги:

- реєстрація громадян України в Службі поліції у справах іноземців (ви повинні зареєструватися у поліції у справах іноземців до 3 днів після приїзду)
- оформлення візи з метою тимчасового захисту
- допомогу під час вирішування подальшого виду перебування в Чеській Республіці (напр. Проживання для біженців, Працевлаштування)
- забезпечення доступу до медичної допомоги в Чеській Республіці

Особи, які вже отримали спеціальну довгострокову візу, будуть автоматично переведені в систему тимчасовий захист. Так що немає необхідності ні з чим мати справу або звертатися за тимчасовим захистом, ви отримаєте його автоматично і довести це за допомогою оригінальної наклейки на візу або візового штампа, який ви отримали, коли надання спеціальної

довгострокової візи. Інші особи, які прибувають до Чеської Республіки з України після 21.3.2022, звернуться безпосередньо за візою з метою тимчасовий захист. Це стосується як громадян України, так і іноземців, які мали постійні проживання – однак, на відміну від українських громадян, вони також повинні довести той факт, що не може подорожувати до держави, громадянами якої вони є, або до частини її території, або у випадку особи, особи без громадянства до держави або частини її території її останнього постійного місця проживання до в'їзду на території України у зв'язку із загрозою реальної небезпеки відповідно до частини 2 статті 179 Закону про проживання іноземних громадян на території Чеської Республіки.

Особа, яка отримала тимчасовий захист, матиме можливість перебувати в Чехії на строк до 1 року (що стосується ефективності закону «Лекс Україна», однак максимум до 31 березня 2023 року), матиме доступ до державного медичного страхування, освіти, вільного доступу на ринок праці та права на подальшу допомогу, наприклад, у розміщенні. Однак ці права можуть бути реалізовані тільки в Чехії. Як правило, принцип полягає в тому, що тимчасовий захист може застосовуватися в будь-якій країні ЄС (крім Данії), але перевагами цього права на проживання можна користуватися тільки в країні, яка надала тимчасовий захист. Цей же принцип застосовується і до ситуації, коли людина з тимчасовим захистом, наданим іншою державою ЄС, хотіла б почати жити і працювати в Чехії.

Тимчасовий захист застосовується особисто або в КАСР (особи, які прибули до Чеської Республіки після 24 лютого 2022 року, а також особи, які в'їхали та проживали в Чеській Республіці 24 лютого 2022 року без віз, або за короткостроковою шенгенською візою, яка закінчується і не може бути продовжена і в той же час не може подорожувати + члени сім'ї цих осіб незалежно від національності) або в інших випадках на робочих місцях ОАМР, де питаннями проживання також займаються громадяни України, які організували надання іншої посвідки на проживання (наприклад, картки працівника). Щоб подати заяву на тимчасовий захист, необхідно подати заповнену форму (форму для електронного заповнення [тут](#)), дійсний паспорт, якщо ви є власником, і рекомендуємо мати власну фотографію у форматі (45x35 мм). Якщо дійсний проїздний документ не подається до заяви, процедура надання тимчасової охорони може бути продовжена і не може бути гарантована, що заявка буде оброблена і тимчасовий захист надається на місці.

Іноземці, яким надано тимчасовий захист, повинні повідомити про своє місце проживання. Можливі зміни місця проживання звіт шляхом заповнення електронної форми - [тут](#).

Для отримання більш детальної інформації про інші ситуації, які можуть виникнути щодо статусу місця проживання, будь ласка, відвідайте веб-сайт Міністерства внутрішніх справ [тут](#).

Медичне страхування

Громадяни України повинні мати медичну страховку, щоб їм не довелося самостійно оплачувати медичні витрати. Це застосовується до тих пір, поки віза не буде отримана з метою тимчасового захисту. При отриманні цієї візи громадяни України будуть автоматично включені в систему державного медичного страхування. Якщо особа, якій була надана віза, ще не має доказів медичного страхування, вона може подати заяву на неї через онлайн-реєстрацію в Генеральній медичній страховій компанії Чеської Республіки (VZP ČR) або прийти особисто в будь-яке відділення ВЗП ЧР або іншу компанію медичного страхування.

Тут заявнику буде видана «Домашня картка (форма заміни) з повним доглядом в Чехії», на підставі якої держателю надається медична допомога в Чехії в повному спектрі державного медичного страхування. Для отримання додаткової інформації натисніть [тут](#)

Працевлаштування

Після отримання візи з метою тимчасового захисту (або навіть якщо вона була автоматично переведена в систему тимчасового захисту на підставі попередньої спеціальної візи) немає нової необхідності в дозволі на роботу. Всі власники тимчасового захисту вважаються іноземцями з

посвідкою на постійне проживання з метою працевлаштування і отримують вільний доступ на ринок праці і можуть увійти в реєстр шукачів роботи.

Якщо у вас немає узгодженої роботи, ви можете подати заявку на включення в реєстр засіканості роботи або про внесення до реєстру шукачів роботи і Управління праці Чехії допоможе з фінансуванням курсів чеської мови або перепідготовкою. Додаток також доступний українською мовою [тут](#)

Фінансова допомога – гуманітарна допомога

Іноземець з тимчасовим захистом (візою), який перебуває на території Чеської Республіки, може через місяць яким була надана віза, оформити гуманітарну допомогу в розмірі 5000 крон. Гуманітарна допомога може бути застосована в електронному вигляді через додаток [тут](#) або на будь-який зверніться до офісу Трудового бюро Чеської Республіки, відповідно до фактичного місця проживання заявника. Перед першою виплатою гуманітарної допомоги рекомендується відкрити банківський рахунок в Чехії, щоб Трудове бюро Чехії гуманітарна допомога була виплачена в найкоротші терміни і онлайн без необхідності їхати в контактний пункт особисто Трудове бюро Чеської Республіки.

Якщо дохід, соціальне і матеріальне становище іноземця з тимчасовим захистом таке, що це не дозволяє йому надання предметів першої необхідності життя, можна надати йому вигоду в розмірі 5000 крон на підставі його заяви щомісяця повторно, протягом [ще] 5 календарних місяців відразу після календарного місяця, в якому йому було надано тимчасову охорону. У цьому випадку необхідно звернутися в електронному вигляді в Трудове бюро Чеської Республіки для виплати іншої гуманітарної допомоги

школу

Усі діти можуть відвідувати початкову школу, навіть ті, хто перебуває в Чехії нелегально.

Середню школу можуть відвідувати діти, які легально проживають в Чехії, принаймні в рамках безвізового режиму.

Діти, які навчаються в початковій або середній школі, можуть відвідувати шкільну їdalню, клуб або центр досугу.

Дитячі садки та художні чи мовні школи можуть відвідувати діти, які легально проживають у Чеській Республіці за спеціальною довгостроковою візою (та іншими довгострочовими візами чи перебуванням) або міжнародним та тимчасовим захистом.

Діти іноземців також повинні відвідувати початкову школу в рамках обов'язкового відвідування школи.

іншу інформацію можна знайти [тут](#).

Самозайнятий бізнес – спрощене отримання торгової ліцензії

Іноземець, який користується тимчасовим захистом, вважається іноземцем з посвідки на постійне проживання відповідно до Закону про проживання іноземних громадян в Чеській Республіці. Для врегулювання таким чином, торгова ліцензія доводить свою цілісність лише витягом з Кримінального реєстру, який має право звернутися до Бюро ліцензування торгівлі в рамках процедури.

Електронна ідентифікація громадянина, електронна скринька даних - полегшення комунікації з органами влади

Громадяни України, які втекли до Чехії від війни, також можуть спілкуватися з державною адміністрацією в електронному вигляді за допомогою скриньки даних та особи громадянина.

Умовою створення скриньки даних або встановлення засобів електронної ідентифікації, виданих державою, є наданий тимчасовий захист плюс паспорт або інший документ, виданий Україною, що містить фотографію та чеський номер телефону з приставкою «+420». Особа громадянина дозволяє он-лайн доступ до порталів державного управління, наприклад. Портал громадянина, порталі Управління праці, муніципалітетів або регіонів, Портал вакцинації громадян, послуги електронного рецепта і т.д. Для отримання особи громадянина необхідно заповнити реєстраційну форму і відвідати будь-яке відділення «Чеський ПУНКТ» (в муніципальному відділенні або поштовому відділенні). Більш детальну інформацію про особу громадянина можна знайти українською мовою - [тут](#).

Скринька даних дозволяє верифікувати електронне спілкування з органами влади і, як і особистість громадянина, встановлюється в "Чеському пункті", або онлайн, якщо у вас вже є особа громадянина. Більш детальну інформацію про скриньки даних українською мовою можна знайти - [тут](#). Також є мобільний додаток Datovka українською мовою, створений асоціацією CZ.NIC. Додаток доступний для Android та iOS

Co potřebujete jako občan Ukrajiny, abyste mohli vstoupit do ČR?

Ke vstupu do ČR vám bude stačit **pouze cestovní pas**. Česká republika dočasně zrušila povinnost prokázat se biometrickým pasem. Občanům Ukrajiny tedy ke vstupu do ČR postačuje „**obyčejný**“ **cestovní pas**. Pokud cestujete společně s dětmi, potřebujete jejich rodny list nebo cestovní pas.

Nemusíte dokládat prodělání nemoci covid-19, očkování či negativní PCR test. ČR **nepožaduje splnění hygienických požadavků**.

Česká republika však nemůže zaručit, že stejný režim bude fungovat na vnějších hranicích Schengenského prostoru. Dle dostupných informací ale Slovenská republika i Polsko umožňují vstup občanům Ukrajiny za stejných podmínek.

Po příjezdu do ČR

Od úterý 22. března 2022 se občanům Ukrajiny a jejich rodinným příslušníkům, kteří přijíždí z důvodu ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, uděluje vízum za účelem dočasné ochrany.

K registraci občanů Ukrajiny přicházejících do ČR z důvodu ozbrojeného konfliktu na Ukrajině byla zřízena **Krajská asistenční centra pomoci Ukrajině** (KACPU). Jejich seznam a další informace naleznete [zde](#).

Centra poskytují:

- registrace občanů Ukrajiny u cizinecké policie ([máte povinnost nahlásit se na cizinecké policii do 30 dnů od příjezdu](#))
- vyřízení víza za účelem dočasné ochrany
- asistenci při řešení dalšího pobytu v České republice (např. ubytování, zaměstnání)
- zajištění přístupu ke zdravotní péči v ČR

Osoby, které již získaly speciální dlouhodobé vízum, budou automaticky převedeny do systému dočasné ochrany. Není tedy potřeba cokoliv vyřizovat nebo o dočasnou ochranu žádat, dostanete ji automaticky a prokážete to původním vízovým štítkem nebo vízovým razítkem, které jste dostali při udělení speciálního dlouhodobého víza.

Další osoby přicházející na území ČR z Ukrajiny po 21.3.2022, budou žádat rovnou o vízum za účelem dočasné ochrany. Týká se to jednak občanů Ukrajiny, jednak také cizinců, kteří měli na Ukrajině trvalý pobyt – ti však musí na rozdíl od ukrajinských občanů kromě tohoto pobytu doložit také skutečnost, že nemohou vycestovat do státu, jehož jsou státními občany, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jejího posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

Osoba s udělenou dočasnou ochranou bude mít možnost pobývat na území ČR po dobu až 1 roku (s ohledem na účinnost zákona lex Ukrajina však zatím maximálně do 31. března 2023), bude mít přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění, ke vzdělávání, volný přístup na trh práce a nárok na další asistenci, například při ubytování.

Tato práva je však možné využít jen na území ČR. Obecně platí princip, že o dočasné ochranu je možné požádat v jakémkoliv zemi EU (kromě Dánska), výhody plynoucí z tohoto pobytového titulu je pak ale možné čerpat jen v zemi, která dočasnou ochranu udělila.

Stejný princip platí i pro situaci, kdy by osoba s dočasnou ochranou udělenou jiným státem EU chtěla začít žít a pracovat v České republice.

O dočasnou ochranu se žádá osobně buď v KACPU (osoby, které přicestovaly do ČR po 24. únoru 2022, dále osoby, které vstoupily a pobývaly v ČR ke dni 24. února 2022 bezvívově nebo na krátkodobé schengenské vízum, které jim končí a nemůžou ho prodloužit a zároveň nemohou odcestovat + rodinní příslušníci těchto osob bez ohledu na státní příslušnost) nebo v ostatních případech na pracovištích OAMP, kde také pobytové záležitosti řeší občané Ukrajiny, kteří pořádali o udělení jiného pobytového oprávnění (například o zaměstnaneckou kartu).

K žádosti o dočasnou ochranu je nutné předložit vyplněný tiskopis (formulář pro elektronické vyplnění je dostupný na stránkách Ministerstva vnitra ČR [zde](#)), platný cestovní pas, jste-li jeho držitelem, a doporučujeme mít vlastní fotografii ve formátu (45 x 35 mm). Pokud k žádosti není předložen platný cestovní doklad, může se řízení o vydání dočasné ochraně protáhnout a nelze garantovat, že vyřízení žádosti a udělení dočasné ochrany proběhne na místě.

Cizinci s udělenou dočasnou ochranou musí hlásit místo pobytu. Případné změny pobytu je možné nahlásit vyplněním elektronického formuláře dostupného na stránkách Ministerstva vnitra - [zde](#).

K podrobnějším informacím ohledně dalších situacích, které můžou nastat ohledně pobytového statusu, navštivte stránky Ministerstva vnitra [zde](#).

Zdravotní pojištění

Občané Ukrajiny musí mít sjednáno zdravotní pojištění, aby nemuseli hradit lékařské výlohy sami. Toto platí až do okamžiku **obdržení víza za účelem dočasné ochrany**. Obdržením tohoto víza budou občané Ukrajiny automaticky zařazeni do systému veřejného zdravotního pojištění.

Pokud osoba, které bylo přiznáno vízum, dosud doklad o zdravotním pojištění nemá, může si o něj požádat prostřednictvím on-line registrace u Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky ([VZP ČR](#)) nebo se osobně dostavit na jakoukoliv pobočku VZP ČR, příp. jiné zdravotní pojišťovny.

Zde bude žadateli vystaven „Tuzemský průkaz (náhradní formulář) s plnou péčí v ČR“, na základě kterého je držiteli poskytována na území ČR zdravotní péče v plném rozsahu veřejného zdravotního pojištění. Další informace najeznete [zde](#).

Zaměstnání

Po získání víza za účelem dočasné ochrany (resp. i pokud došlo k automatickému převedení do systému dočasné ochrany na základě předchozího speciálního víza) nově není potřeba povolení k zaměstnání. Všichni držitelé dočasné ochrany jsou pro účely zaměstnanosti považováni za cizince

s povoleným trvalým pobytom a získávají volný přístup na trh práce a mohou vstupovat do evidence uchazečů o zaměstnání.

Pokud nemáte domluvenou práci, můžete žádat o zavedení do evidence zájemců o zaměstnání a Úřad práce ČR pomůže s financováním kurzů českého jazyka nebo rekvalifikací. Žádost je dostupná i v ukrajinštině [zde](#).

Peněžitá pomoc – humanitární dávka

Cizinec s dočasní ochranou (vízem), který se zdržuje na území České republiky, může v měsíci, v němž mu vízum bylo uděleno, čerpat humanitární dávku ve výši 5 000 Kč.

O humanitární dávku lze požádat elektronicky prostřednictvím aplikace [zde](#), nebo na kterémkoli kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR, a to dle místa skutečného pobytu žadatele.

Před první výplatou humanitární dávky se doporučuje zřídit si bankovní účet v ČR, aby Úřad práce ČR humanitární dávku vyplatil co nejdříve a on-line bez nutnosti chodit osobně na kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR.

Jsou-li příjmové, sociální a majetkové poměry cizince s dočasní ochranou takové, že mu neumožňují zajištění základních životních potřeb, lze mu na základě jeho žádosti poskytnout dávku ve výši 5 000 Kč měsíčně **opakovaně**, a to po dobu [dalších] 5 kalendářních měsíců bezprostředně následujících po kalendářním měsíci, v němž mu byla udělena dočasná ochrana.

V takovém případě je tedy potřeba požádat elektronicky Úřad práce ČR o výplatu další humanitární dávky.

Škola

Základní školu mohou navštěvovat všechny děti, i ty které pobývají v České republice neoprávněně.

Střední školu mohou navštěvovat děti, které pobývají v České republice oprávněně, alespoň v rámci bezvízového styku.

Školní jídelnu, družinu či klub a středisko volného času mohou navštěvovat děti, které studují základní nebo střední školu.

Školku a uměleckou či jazykovou školu mohou navštěvovat děti, které oprávněně pobývají v České republice na speciální dlouhodobé vízum (a další dlouhodobé víza či pobyt) nebo mezinárodní a dočasnou ochranu.

I děti cizinců musí navštěvovat základní školu v rámci tzv. povinné školní docházky.

Další informace naleznete [zde](#).

Podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná – zjednodušení získání živnostenského oprávnění

Cizinec požívající dočasné ochrany se pro účely samostatné výdělečné činnosti považuje za cizince s povoleným trvalým pobytom podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. K vyřízení živnostenského oprávnění tedy dokládá svoji bezúhonnost pouze výpisem z evidence Rejstříku trestů, který si je oprávněn vyžádat v rámci řízení Živnostenský úřad.

Identita občana a datová schránka – usnadnění komunikace s úřady

Občané z Ukrajiny, kteří do České republiky prchli před válkou, mohou komunikovat se státní správou i elektronicky pomocí datové schránky a identity občana. Podmínkou pro zřízení datové schránky či zřízení prostředků pro elektronickou identifikaci vydávaných státem je udělená dočasná ochrana plus pas nebo jiný doklad vydaný Ukrajinou obsahující fotografii a české telefonní číslo s předvolbou +420.

Identita občana umožňuje on-line přístup na portály veřejné správy, např. Portál občana, portály úřadu práce, obce či kraje, Očkovací portál občana, služby elektronického receptu apod. K získání identity občana je potřeba vyplnit registrační formulář a navštívit jakoukoli pobočku Czech POINT (na obecním úřadě či na poště). Podrobnější informace k identitě občana dostupné v ukrajinském jazyce naleznete [zde](#).

Datová schránka umožňuje ověřenou elektronickou komunikaci s úřady a stejně jako identita občana se zřizuje na Czech POINTu, případně on-line, pokud již máte vyřízenou identitou občana. Podrobnější informaci k datovým schránkám v ukrajinském naleznete [zde](#). K dispozici je také mobilní aplikace Datovka v ukrajinském, kterou vytvořilo sdružení CZ.NIC. Aplikace je dostupná pro platformu Android a iOS.